

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA nr. 413
Din 12.07.2017

Dosar nr: 79/2017

Petiția nr: 763/09.02.2017

Petent: ..

Reclamat: S.C. .. S.R.L. (Hala Moldova Shopping Center HM)

Obiect: lipsa accesibilizării căii de acces în spațiu public

I. Numele, domiciliul și sediul părților

I. 1. Numele și domiciliul petenților

1.1.1. .,

I. 2. Numele și sediul/domiciliu procedural ales al reclamatului:

1.2.1. S.C. . S.R.L. (Hala Moldova Shopping Center HM), .

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Petentul reclamă discriminarea la care este supus prin îngradirea accesului în centrul comercial în lipsa accesibilizării căii de acces în magazin, respectiv incinta acestuia.

III. Citarea părților

3.1. În temeiul art. 20, alin. 4 din **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată (în continuare **O.G. nr. 137/2000**), s-a îndeplinit procedura de citare.

3.2. Părțile au fost citate pentru data de 20.03.2017 la sediul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (în continuare C.N.C.D.), petentul prin adresa nr. 763/06.03.2017 (fila 10 la dosar), reclamatul prin adresa nr. 1.273/06.03.2017 (fila 11 la dosar).

3.3. La audierea din data de 20.03.2017, părțile nu s-au prezentat, procedura fiind legal îndeplinită.

3.4. Prin adresa nr. 2.377/27.04.2017 s-a comunicat petentului punctul de vedere exprimat de reclamat, în vederea formulării de concluzii scrise.

IV. Susținerile părților

4.1. Susținerile petenților

4.1.1. Prin memoriul înregistrat la C.N.C.D. cu nr. **763/09.02.2016** (fila 1 la dosar), petentul reclamă faptul că în data de 21.12.2016, ora 13 nu a avut acces în magazinul comercial Shopping Center HM situat în Hala Moldovei în lipsa unei rampe sau lift amenajat pentru persoanele cu deficiențe locomotorii.

4.1.2. Astfel, petentul solicită luarea măsurilor necesare, raportându-se la prevederile Legii nr. 448/2006, republicată și actualizată, art. 31, pct. 4.

4.1.3. Pentru probarea propriilor afirmații, petentul atașează dovezi (filele 2 – 9 la dosar).

4.2. Susținerile reclamatului

4.2.1. Reclamatul formulează punct de vedere înregistrat la C.N.C.D. cu nr. 1.572/17.03.2017 (filele 12 – 13 la dosar), subliniind că a luat toate măsurile legale ce se impun pentru combaterea discriminării, prevăzând în bugetul de investiții și cheltuieli pe anul 2017 construirea a două rampe de acces pe latura sud – est și sud – vest pentru persoanele cu dizabilități fizice, iar în luna ianuarie a anului curent a demarat lucrările de execuție a acestora, astfel cum rezultă chiar din fotografiile atașate de însuși petentul.

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. În fapt, Colegiul director reține spre analiză faptul că petentul, persoană cu dizabilități, reclamă lipsa accesibilizării în magazinul comercial Shopping Center HM situat în Hala Moldovei din Focșani, fapt confirmat chiar de reclamat prin apărarea formulată.

În lipsa unei rampe sau lift amenajat pentru persoanele cu deficiențe locomotorii.

5.2. În drept, coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (C.N.C.D.), Colegiul director trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr. 137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

5.2.1. În considerarea incidenței obiectului petiției la câmpul de aplicare al O.G. nr. 137/2000 republicată, trebuie precizat că jurisdicția exercitată de C.N.C.D. este administrativ – jurisdicțională ce presupune o procedură specială, care se bazează pe principiul independenței organului care emite actul față de părțile de litigiu, cu asigurarea principiului contradictorialității și al dreptului la apărare.

5.2.2. Reținând în coroborare cu speța dedusă spre soluționare definiția discriminării, astfel cum este reglementată de articolul 2 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000, Colegiul director se raportează, în ceea ce privește analiza unui act / a unei fapte care încalcă dreptul la un tratament egal, la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale art. 2 din O.G. nr. 137/2000. Astfel, pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art. 2, alin. 1 *deosebirea, excluderea, restricția sau preferința* trebuie să aibă la bază unul dintre *criteriile* prevăzute de către art. 2, alin. 1 și trebuie să se refere la persoane aflate în *situații*

comparabile, dar care sunt tratate în *mod diferit* datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior.

5.2.3. Astfel, Colegiul Director analizează dacă obiectul unei petiții întrunește elementele art. 2 al O.G. nr. 137/2000, republicată, sub aspectul scopului sau efectului creat, ce a dat naștere ori nu, unei circumstanțe concretizate generic în restricție, excudere, deosebire sau preferință și care circumstanțiat la situația petentului, poate să îmbrace forma unui tratament diferit, indus între persoane care se află în situații analoage sau comparabile, datorită unor criterii determinate și care are ca scop sau ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

5.2.4. În măsura în care se reține întrunirea elementelor constitutive ale art. 2, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională, după caz, în condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor contravenționale prevăzute și sancționate de O.G. nr. 137/2000, republicată.

5.2.5. Examinând conținutul petiției și legislația în vigoare, Colegiul director urmează a analiza modul în care i-a fost îngădit dreptul de acces liber într-un spațiu public petentului, prin lipsa accesibilizării căii de acces în magazin, parter și etaj, drepturi reglementate în special de O.G. nr. 137/2000, republicată, respectiv Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, cu modificările și completările ulterioare, republicată.

5.2.6. În conformitate cu jurisprudența CEDO în domeniu, prin diferențiere se înțelege tratamentul diferit al persoanelor care se află în situație similară sau analoagă: „*art. 14 protejează persoanele plasate în situație similară*” (**Marckx împotriva Belgiei**, 13 iunie 1979, §32). Astfel, „*trebuie stabilit, între altele, dacă situația pretinsei victime poate fi considerată ca fiind similară cu a acelor persoane care au fost tratate mai favorabil*” (**Fredin împotriva Suediei**, 18 februarie 1991, §60). Diferențierea se realizează și atunci când persoane care se află în situații semnificativ diferite nu sunt tratate în mod diferit (**Thlimmenos împotriva Greciei**, 6 aprilie 2000, §44).

5.2.7. Îngădirea accesului în spațiu public, în mod liber, adaptat nevoilor persoanelor cu dizabilități locomotorii reprezintă o diferențiere în sensul în care persoanele care se află în situație diferită (persoanele cu dizabilități) sunt tratate în mod identic cu celelalte persoane care nu au nevoie de asemenea condiții speciale pentru a-și exercita în mod liber drepturile. Criteriul diferențierii este cel al dizabilității.

5.2.8. Astfel, natura discriminării, sub aspectul ei constitutiv, decurge tocmai din faptul că diferența de tratament este determinată de existența unui criteriu, ceea ce presupune o legătură de cauzalitate între tratamentul diferit imputat și criteriul interzis de lege, invocat în situația persoanei care se consideră discriminată. Același raționament este aplicabil și în cazul discriminării indirecte, astfel cum este prevăzută în art. 2 alin. 3 din O.G. nr. 137/2000, cu precizarea că raportul de cauzalitate este indirect și cu atât mai mult în cazul hărțuirii, așa cum este reglementată în art. 2 alin. 5 din O.G. nr. 137/2000, republicată. Astfel, Colegiul trebuie să analizeze din mijloacele de probă și din înscrisurile aflate la dosar, în ce măsură se poate reține un tratament mai puțin favorabil aplicat în speță, existența unui raport de analogie și un eventual raport de cauzalitate direct sau indirect între faptele imputate și criteriul de dizabilitate.

5.2.9. În analiza prezentului caz, Colegiul se raportează la legislația aplicabilă în domeniul protecției drepturilor persoanelor cu dizabilități și ia act atât de legislația națională, cât și internațională.

5.2.10. Astfel, potrivit Cartei Sociale Europene, revizuite, ratificată de către România prin legea nr. 74 din 3 mai 1999, art. 15 reglementează dreptul persoanelor cu dizabilități la autonomie, la integrare socială și la participare în viața comunității. Potrivit alin. 3 al art. 15 în vederea garantării exercitării efective de către persoanele cu handicap, indiferent de vârstă, de natura și de originea handicapului lor, a dreptului la autonomie, la integrare socială și la participare la viața comunității, părțile se angajează, în special: „(...) 3. să favorizeze deplina lor integrare și participare la viața socială, în special prin măsuri, inclusiv ajutoare tehnice, care vizează depășirea dificultăților lor de comunicare și de mobilitate”.

5.2.11. Colegiul reține că legiuitorul român a adoptat legea nr. 448 din 6 decembrie 2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap. Potrivit art. 3 din legea nr. 448/2006, republicată, „*Protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap au la bază următoarele principii: (...) b) prevenirea și combaterea discriminării; c) egalizarea șanselor; (...) h) adaptarea societății la persoana cu handicap; i) interesul persoanei cu handicap; (...) l) libertatea opțiunii și controlul sau decizia asupra propriei vieți, a serviciilor și formelor de suport de care beneficiază; m) abordarea centrată pe persoană în furnizarea de servicii; (...).*” Potrivit art. 5 din legea nr. 448/2006, republicată, prin accesibilitate se înțelege „*ansamblul de măsuri și lucrări de adaptare a mediului fizic, precum și a mediului informațional și comunicațional, conform nevoilor persoanelor cu handicap, factor esențial de exercitare a drepturilor și de îndeplinire a obligațiilor persoanelor cu handicap în societate*”. Prin adaptare se înțelege „*procesul de transformare a mediului fizic și informațional, a produselor sau sistemelor, pentru a le face disponibile și persoanelor cu handicap*”, iar prin egalizarea șanselor se înțelege „*procesul prin care diferitele structuri sociale și de mediu, infrastructură, serviciile, activitățile informative sau documentare devin disponibile și persoanelor cu handicap*”.

5.2.12. Referindu-se la situația persoanelor cu dizabilități, Comitetul European pentru Drepturi Sociale a statuat în mod constant că diferențelor umane, într-o societate democratică, ar trebui să li se răspundă cu discernământ în vederea asigurării unei egalități reale și efective. Discriminarea cuprinde și situațiile în care nu se iau în considerare toate diferențele relevante sau atunci când nu se iau măsuri adecvate pentru a se asigura că drepturile și avantajele disponibile sunt în mod specific accesibile tuturor persoanelor¹. Din acest punct de vedere, este necesar a sublinia că măsurile urmărite de petent sunt juste și urmăresc asigurarea integrării totale, din moment ce este persoană cu dizabilitate.

5.2.13. În aceeași măsură, este necesar a sublinia că orice furnizor de servicii sau autoritate ar trebui să dispună toate eforturile necesare pentru a asigura că accesul și implicit integrarea acestor persoane cu asemenea nevoi speciale se realizează în mod efectiv. Din acest punct de vedere, Colegiul este de opinie că societatea reclamată trebuie să depună diligențele necesare pentru a se asigura accesibilizarea imobilului din punctul de vedere al accesului în spațiul comercial și pentru petent, persoană cu dizabilități.

5.2.14. Prin urmare, având în vedere întregul complexul de împrejurări și documentele existente la dosar, Colegiul constată că se poate reține existența faptei de discriminare conform art. 2 alin. 1 din **O.G. nr. 137/2000**. Sunt incidente, de asemenea, și prevederile

¹ A se vedea cauza Autism Europe v. Franța, nr. 13/2002, decizia din 4.11.2003

art. 10 ale **O.G. nr. 137/2000**, care stabilește: „*Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, discriminarea unei persoane fizice, a unui grup de persoane din cauza apartenenței acestora ori a persoanelor care administrează persoana juridică la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauza prin: [...] f) refuzul accesului unei persoane sau unui grup de persoane la serviciile oferite de magazine, hoteluri, restaurante, baruri, discoteci sau de orice alți prestatori de servicii, indiferent dacă sunt în proprietate privată ori publică; [...]*”.

5.2.15. Din acest punct de vedere se impune a preciza că persoanele juridice, inclusiv companiile private, trebuie să manifeste exigență și preocupare, având în vedere importanța respectării principiului nediscriminării. Or, inclusiv furnizorii de servicii, comercianții trebuie să aibă în vedere această exigență pentru prevenirea oricăror posibile comportamente discriminatorii deoarece dreptul de a nu fi supus discriminării constituie unul dintre drepturile fundamentale într-o societate democratică, dreptul la egalitate constituind un drept cu aplicare imediată și nu progresivă, având în vedere că discriminarea în sine este un afront adus demnității umane. Tratamentele discriminatorii are de cele mai multe ori ca scop sau ca efect umilirea, degradarea sau interferența cu demnitatea persoanei discriminate, în mod particular, dacă acest tratament se manifestă în public. Tratatând pe cineva mai puțin favorabil datorită unor criterii inerente sugerează în primul rând dispreț sau lipsă de respect față de personalitatea sa.

5.2.16. În ceea ce privește sancționarea faptei, Colegiul se raportează la prevederile art. 26 din **O.G. nr. 137/2000**:

„(1) Contravențiile prevăzute la art. 2 alin. (2), (4), (5) și (7), art. 6-9, art. 10, art. 11 alin. (1), (3) și (6), art. 12, 13, 14 și 15 se sancționează cu amendă de la 1.000 lei la 30.000 lei, dacă discriminarea vizează o persoană fizică, respectiv cu amendă de la 2.000 lei la 100.000 lei, dacă discriminarea vizează un grup de persoane sau o comunitate.

(2) Consiliul sau, după caz, instanța de judecată poate obliga partea care a săvârșit fapta de discriminare să publice, în mass-media, un rezumat al hotărârii de constatare, respectiv al sentinței judecătorești.”

5.12.17. Având în vedere prevederile menționate, Colegiul director apreciază că în acest caz se impune aplicarea unei amenzi contravenționale în cuantum de 1000 lei și obligă partea reclamată să procedeze în sensul publicării unui rezumat din prezenta hotărâre în mass-media, într-un cotidian local.

5.12.18. În același timp, Colegiul dispune în același timp monitorizarea modului în care se realizează accesibilizarea efectivă a căilor de acces în spațiul comercial, precum și a măsurilor dispuse prin prezenta hotărâre pe o perioadă de 6 luni.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR

HOTĂRĂȘTE:

1. aspectele sesizate constituie discriminare potrivit art. 2 alin. 1 coroborat cu art. 10, lit. f) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată;
2. Sancționarea reclamatului cu amendă contravențională în cuantum de 1000 lei;
3. Obligarea reclamatului de a publica rezumatul prezentei hotărâri în mass-media, într-un cotidian local, conform art. 26 alin. 2 din **O.G. nr. 137/2000**;
4. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii:

Amenda se va achita la Administrația Finanțelor Publice Vrancea cu sediul în Bulevardul Independenței nr. 24, Focșani, județul Vrancea. Contravenientul este obligat să trimită dovada plății amenzii către Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (cu specificarea numărului de dosar).

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

DINCĂ ILIE – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

LAZĂR MARIA – Membru

POPA CLAUDIA SORINA – Membru

SANDU TATIANA VERONICA – Membru

Data redactării: 28.08.2017

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

Red.: C.M.I. și M.L.